

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

- A.1 Σωστό A.2 Λάθος A.3 Λάθος
A.4 Σωστό A.5 Λάθος A.6 Λάθος

A.7 Οι καιρικές συνθήκες, τα ζιζάνια κτλ. μπορεί να έχουν σοβαρή επίδραση στο τελικό προϊόν. Επίσης, ο εργαζόμενος δε γνωρίζει αν θα συνεχίσει την απασχόλησή του στην ίδια επιχείρηση, αν θα απολυθεί, ή ακόμη αν θα είναι θύμα εργατικού ατυχήματος. Τέλος, ο επιχειρηματίας δε γνωρίζει με βεβαιότητα αν η δραστηριότητά του θα αποδώσει κέρδη ή αν θα έχει ζημίες.

ΟΜΑΔΑ Β

α. Τα οικονομικά αγαθά και οι υπηρεσίες είναι αποτέλεσμα της διαδικασίας της παραγωγής. Με τον όρο παραγωγή εννοούμε τη διαδικασία με την οποία οι διάφοροι παραγωγικοί συντελεστές μετατρέπονται (μετασχηματίζονται) σε αγαθά χρήσιμα για τον άνθρωπο. Η παραγωγική διαδικασία είναι, συνεπώς, μια συνειδητή προσπάθεια των ανθρώπων να δώσουν στην ύλη χρήσιμες μορφές που να ικανοποιούν τις ανάγκες τους. Το αποτέλεσμα της παραγωγικής διαδικασίας είναι το προϊόν.

β. Χαρακτηριστικά στοιχεία της παραγωγικής διαδικασίας είναι:

(i) Η συνειδητή προσπάθεια για κάποιο τελικό αποτέλεσμα.

(ii) Η χρονική διάρκεια από τη στιγμή που θα χρησιμοποιηθούν οι παραγωγικοί συντελεστές μέχρι την παραγωγή του προϊόντος.

(iii) Η τεχνολογική σχέση ανάμεσα στις ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών και την ποσότητα του παραγόμενου προϊόντος. Τα στοιχεία της παραγωγικής διαδικασίας μπορούμε να τα διακρίνουμε και στην παραγωγή ενός γεωργικού προϊόντος (π.χ. σιταριού), και ενός βιομηχανικού προϊόντος (π.χ. αυτοκινήτου) ή μιας υπηρεσίας (π.χ. ιατρικής).

γ. Στις παραπάνω περιπτώσεις η συνειδητή προσπάθεια αφορά την παραγωγή του σιταριού, του αυτοκινήτου και τη θεραπεία του ασθενούς. Η χρονική διάρκεια αναφέρεται στο διάστημα που πρέπει να περάσει από την καλλιέργεια μέχρι τη συγκομιδή του σιταριού, από την αρχή μέχρι το τέλος της κατασκευής του αυτοκινήτου, από την έναρξη της θεραπείας μέχρι την ίαση του ασθενούς. Η τεχνολογική σχέση συνδέεται με τη μέθοδο παραγωγής του σιταριού, του αυτοκινήτου και το είδος της ιατρικής θεραπείας. Η παραγωγή περιλαμβάνει όλες τις οικονομικές δραστηριότητες, γεωργία, βιομηχανία, μεταφορές, εμπόριο κτλ.

ΟΜΑΔΑ Γ

$$\Gamma.1 \quad \Delta.Τ._{1998} = \frac{Α.Ε.Π._{1998} \text{ τρ.τιμ.}}{Α.Ε.Π._{1998} \text{ στ.τιμ.}} \cdot 100 = \frac{65}{65} \cdot 100 = 100$$

$$Α.Ε.Π._{1999} \text{ τρ.τιμ.} = Α.Ε.Π._{1999} \text{ στ.τιμ.} \cdot \frac{\Delta.Τ._{1999}}{100} = 70 \cdot \frac{110}{100} = 77$$

$$Α.Ε.Π._{2000} \text{ στ.τιμ.} = \frac{Α.Ε.Π._{2000} \text{ τρ.τιμ.}}{\Delta.Τ._{2000}} \cdot 100 = \frac{85,8}{132} \cdot 100 = 65$$

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές
1997	40	80	50
1998	65	100	65
1999	77	110	70
2000	85,8	132	65

Γ.2 Οι συντελεστές παραγωγής που βρίσκονται στη διάθεση μιας οικονομίας της επιτρέπουν να παράγει οικονομικά αγαθά. Η ποσότητα των διάφορων αγαθών που παράγονται σε μια δεδομένη χρονική περίοδο (συνήθως έτος) είναι ένα καλό οικονομικό μέτρο του βιοτικού επιπέδου μιας χώρας. Η ποικιλία όμως των προϊόντων που παράγονται, από τα πιο απλά όπως τρόφιμα και ρούχα κ.α. μέχρι τα πιο πολυσύνθετα, όπως συνθετικές ίνες, εξαρτήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.α., δεν επιτρέπουν τη σύγκριση της παραγωγικής ικανότητας μιας οικονομίας από περίοδο σε περίοδο, αν προηγουμένως δεν εκφραστούν τα ανομοιογενή αγαθά σε μια κοινή μονάδα μέτρησης. Είναι φανερό ότι δεν μπορούμε να προσθέσουμε πορτοκάλια και ασπιρίνες ή ηλεκτρονικούς υπολογιστές και υφάσματα. Η μετατροπή των αγαθών σε μετρήσιμες μονάδες γίνεται με την αποτίμηση της αξίας τους σε χρηματικές μονάδες. Αν πολλαπλασιάσουμε την ποσότητα ενός προϊόντος επί την τιμή του, έχουμε την συνολική αξία του σε χρηματικές μονάδες. Το άθροισμα της αξίας των επί μέρους αγαθών δίνει συνολική αξία για την οικονομία και ονομάζεται Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Σύμφωνα με τον ορισμό του Α.Ε.Π., χρησιμοποιώντας τις χρηματικές αξίες λύνουμε το πρόβλημα της μέτρησης ανομοιογενών προϊόντων και υπηρεσιών της παραγωγής μιας οικονομίας. Δημιουργείται, όμως, ένα άλλο πρόβλημα εξαιτίας της μεταβολής των τιμών των αγαθών και υπηρεσιών. Το Α.Ε.Π. μπορεί να μεταβληθεί είτε με μεταβολή ποσοτήτων είτε με μεταβολή τιμών. Το Α.Ε.Π. που υπολογίζεται με αυτόν τον τρόπο δεν είναι καλό μέτρο εκτίμησης της πορείας μιας οικονομίας. Αν για παράδειγμα, όλες οι τιμές διπλασιαστούν χωρίς καμιά μεταβολή στις παραγόμενες ποσότητες, το Α.Ε.Π. θα διπλασιαστεί. Αλλά θα ήταν λάθος, αν πούμε ότι η ικανότητα της οικονομίας για ικανοποίηση των αναγκών σε αγαθά και υπηρεσίες διπλασιάστηκε, αφού οι παραγόμενες ποσότητες παρέμειναν αμετάβλητες. Είμαστε, επομένως, υποχρεωμένοι να προσαρμόσουμε τις μετρήσεις, ώστε να απαλλαγούμε από την επίδραση της μεταβολής των τιμών.

Γ.3 Η θα υπολογιστεί ως εξής:

$$Α.Ε.Π._{1998} \text{ στ.τιμ.} - Α.Ε.Π._{1997} \text{ στ.τιμ.} = 65 - 50 = 15$$

Γ.4 Η ποσοστιαία μεταβολή θα υπολογιστεί ως εξής:

$$\frac{Α.Ε.Π._{1998} \text{ στ.τιμ.} - Α.Ε.Π._{1997} \text{ στ.τιμ.}}{Α.Ε.Π._{1997} \text{ στ.τιμ.}} \cdot 100 = \frac{65 - 50}{50} \cdot 100 = 30\%$$

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ.1 Θα υπολογίσουμε τα VC, AVC και MC, χρησιμοποιώντας τους τύπους :

$$VC = W \cdot L + c \cdot Q \quad , \quad AVC = \frac{VC}{Q} \quad , \quad MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q}$$

$$L = 4 : VC = 1000 \cdot 4 + 100 \cdot 160 = 20000$$

$$AVC = \frac{20000}{160} = 125$$

$$MC = -$$

$$L = 5 : VC = 1000 \cdot 5 + 100 \cdot 200 = 25000$$

$$AVC = \frac{25000}{200} = 125$$

$$MC = \frac{25000 - 20000}{200 - 160} = 125$$

$$L = 6 : VC = 1000 \cdot 6 + 100 \cdot 220 = 28000$$

$$AVC = \frac{28000}{220} = 127$$

$$MC = \frac{28000 - 25000}{220 - 200} = 150$$

$$L = 7 : VC = 1000 \cdot 7 + 100 \cdot 225 = 29500$$

$$AVC = \frac{29500}{225} = 131$$

$$MC = \frac{29500 - 28000}{225 - 220} = 300$$

L	Q	VC	AVC	MC
4	160	20000	125	-
5	200	25000	125	125
6	220	28000	127	150
7	225	29500	131	300

Θα χρησιμοποιήσουμε εκείνες τις ποσότητες στις οποίες ισχύει $MC_{\text{ανεργόμενο}} \geq AVC$, οπότε ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης θα είναι :

P = MC	Q _s
125	200
150	220
300	225

Δ.2 α. Πολλαπλασιάζουμε τις ποσότητες και προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας αγοραίας προσφοράς.

P	Q _{ΣΑΓΟΡΑΙΑ} = Q _s • 100
125	200 • 100 = 20000
150	220 • 100 = 22000
300	225 • 100 = 22500

Συγκρίνοντάς τον με τον πίνακα αγοραίας ζήτησης προκύπτει ότι ισορροπία παρατηρείται για P = 150, όπου η ζητούμενη είναι ίση με την προσφερόμενη ποσότητα.

Άρα, η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας θα είναι **P₀ = 150** και **Q₀ = 22000**.

β. Η συνολική δαπάνη θα είναι :

$$\Sigma\Delta_0 = P_0 \cdot Q_0 = 150 \cdot 22000 = \mathbf{3300000}$$

γ. Το τμήμα που θα εισπράξει η κάθε επιχείρηση θα είναι :

$$\frac{\Sigma\Delta_0}{100} = \frac{3300000}{100} = 33000$$

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr